

Εις μνήμην του Maurizio Coletti

Valeria Pomini

Πριν από λίγες εβδομάδες έφυγε από την ζωή ο Maurizio Coletti, ψυχίατρος και συστημικός θεραπευτής, μέχρι το 2022 Πρόεδρος και Διευθυντής του IEFCoS, Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Συστημικής Εκπαίδευσης και Συμβουλευτικής της Ρώμης, του οποίου ήταν ιδρυτικό μέλος μαζί με τους Luigi Cancrini και Luigi Onnis. Μία από τις παλαιότερες και πιο διάσημες σχολές συστημικής ψυχοθεραπείας στην Ιταλία.

Ο Maurizio ήταν ένας πολύ καλός φίλος και συνάδελφος, τον οποίο γνώρισα στις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν και οι δύο ασχολούμασταν με τις εξαρτήσεις από ουσίες. Ήδη από τότε, ο Maurizio ήταν ένας από τους πιο γνωστούς ειδικούς στον τομέα, τόσο στην Ιταλία όσο και στην Ευρώπη, αλλά και στη Λατινική Αμερική, όπου συχνά δίδασκε. Ασχολούνταν με τη θεραπεία των εξαρτήσεων από την αρχή της καριέρας του ως ψυχίατρος και ψυχοθεραπευτής στη δεκαετία του '70. Στη Ρώμη, μαζί με άλλους, είχε δημιουργήσει ένα ιατρείο ανοιχτό σε όσους είχαν πρόβλημα εξάρτησης, στο κέντρο της πόλης, στην Piazza Navona, όταν ακόμα δεν υπήρχαν υπηρεσίες αφιερωμένες σε αυτόν τον κλινικό πληθυσμό. Από τότε ασχολούνταν με την κοινοτική ψυχιατρική, πεπεισμένος ότι η αντιμετώπιση των ψυχιατρικών διαταραχών πρέπει να ξεκινήσει από την κοινωνική τους διάσταση. Ήταν πάντα πολιτικά ενεργός στον χώρο της αριστεράς, συνδυάζοντας το επάγγελμά του με την πολιτική και κοινωνική του δράση.

Αφού εκπαιδεύτηκε με τον Salvador Minuchin και άλλους μεγάλους πρωτοπόρους της συστημικής θεραπείας, έγινε με τη σειρά του δάσκαλος και επόπτης, κερδίζοντας μαθητές και συναδέλφους με τη σοφία, την ευφυΐα, την προετοιμασία και το έξυπνο χιούμορ του. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 μου πρότεινε να λάβω μέρος σε ένα από τα

πιο αγαπημένα του προγράμματα: ήταν ένας από τους ιδρυτές του ITACA, του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επαγγελματιών στον Τομέα της Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων. Μου ζήτησε να συμμετάσχω στο διοικητικό συμβούλιο του οποίου ήταν πρόεδρος από τα τέλη της δεκαετίας του '90 μέχρι το 2015 περίπου, όταν η έλλειψη οικονομικής υποστήριξης εμπόδισε τη συνέχιση των δράσεων του Δικτύου. Ο Maurizio με ώθησε να ιδρύσω, μαζί με άλλους Έλληνες συναδέλφους, το Ελληνικό τμήμα του ITACA, κάτι που πραγματοποιήθηκε το 1997. Το ITACA Ελλάδος (νυν πρόεδρος η Δόμνα Τσακλακίδου) έχει από τότε ασχοληθεί με κοινά ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως η ανταλλαγή επισκέψεων επαγγελματιών των υπηρεσιών απεξάρτησης μεταξύ Ευρωπαϊκών χωρών, η συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα όπως το COST-A6 και το ADAT, η διοργάνωση συνεδρίων, εργαστηρίων, σεμιναρίων τόσο διεθνών όσο και εθνικών, πολλά από τα οποία έγιναν με την ενεργή συμμετοχή του Maurizio, ο οποίος πάντα αγαπούσε να επισκέπτεται την Αθήνα.

Ένα άλλο μέτωπο δράσης για τον Maurizio ήταν η EFTA, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Οικογενειακής Θεραπείας, της οποίας ήταν μέλος από την ίδρυσή της και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της EFTA CIM για μερικά χρόνια, καθώς και το Relates, η Ένωση Συστημικών Θεραπευτών Χωρών της Λατινικής Αμερικής, Ισπανίας και Πορτογαλίας, από την οποία προσκαλούνταν πάντα ως κύριος ομιλητής στα συνέδριά της. Η διδασκαλία και η διάδοση της συστημικής θεραπείας, ειδικά στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών, ήταν μία από τις αποστολές του, καθώς ήταν πεπεισμένος για την αποτελεσματικότητά της και την προσαρμοστικότητά της σε διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια. Τα τελευταία χρόνια, είχε σχεδιάσει ένα τρισδιάστατο εργαλείο για την θεραπεία ζεύγους βασισμένο στο γενεαλογικό δέντρο, το οποίο ονόμασε «Κινητό Γενεαλογικό Δέντρο» (βλ. άρθρο που δημοσιεύτηκε στο Τεύχος 12 του αυτού του περιοδικού: <https://hestafta.org/journal/systemic-thinking-psychotherapy/issue/12/zeygaria-oikogeneia-katagwgis-kinito-geneogramma-diareynitiki-therapeutiki-methodos>, για τη χρήση του οποίου είχε γράψει ένα εγχειρίδιο. Δυστυχώς, η κατάσταση της υγείας του δεν του επέτρεψε να ταξιδέψει ξανά στην Αθήνα για να μας διδάξει ο ίδιος τη χρήση του.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, μου ζήτησε να μαγνητοσκοπήσουμε μια συζήτηση μας με θέμα τη συστημική προσέγγιση στη θεραπεία οικογενειών με μέλος που έχει διαγνωστεί με ψύχωση, η οποία αναρτήθηκε στο YouTube (<https://www.youtube.com/watch?v=Y7OjkXa4Tf8>). Θεώρησα αυτή την πρόταση ως τιμή και αναγνώριση εκ μέρους του, για την οποία του είμαι ευγνώμων. Ο Maurizio αφήνει

ένα μεγάλο κενό και θα τον θυμάμαι πάντα με πολλή αγάπη και ευγνωμοσύνη για το ταξίδι που κάναμε μαζί, για τους δρόμους που μου άνοιξε και για τη φιλία μας. Ciao Maurizio.